

Fake News

Петко Димов

Ръководство за борба с фалшивите новини

Лъжите се
разпространяват по-бързо от
истината!

- **1% от фалшивите новини**
се разпространява между
1000 и 100 000 души,
докато истинските новини
по изключение достигат
1000 души.

10 примера за фалшиви новини

1. От политическата пропаганда;
2. Сензационни заглавия;
3. Спонсорирано съдържание;
4. Сатира и шега или пародийни публикации;
5. Фалшиви новини, които плашат;
6. Грешка, заблуда или пристрастие;
7. Теория на конспирацията, митове и легенди;
8. Псевдонаука;
9. Подвеждаща информация, слух или мнение, предоставени като факт;
10. Фалшификация и модификация на съдържание.

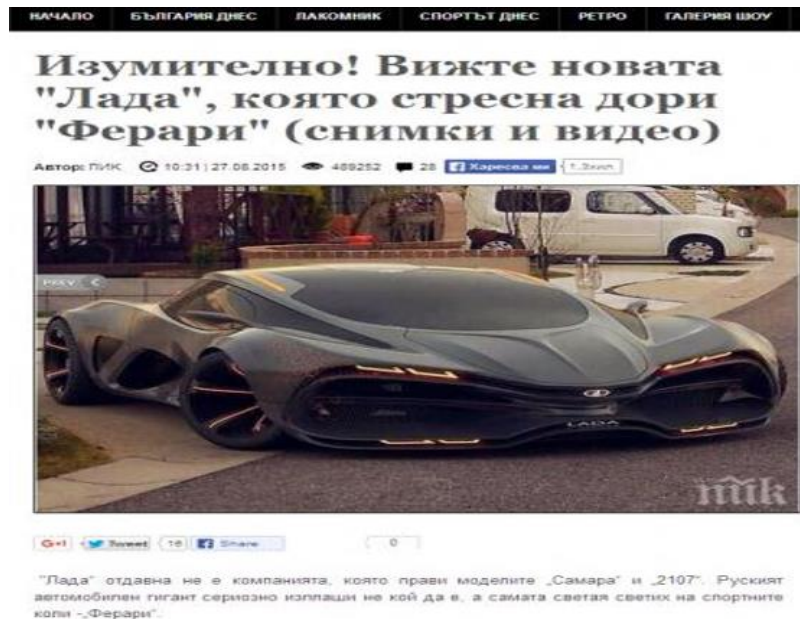
1. Папа Франциск подкрепя кандидатурата на Доналд Тръмп

2. Сензации – Шок, ужас, невероятно!

Цел да разсейват или подвеждат, привличат вниманието, но няма общо с текста.

Тяхна разновидност са фалшивите новини, които използват известни личности издигащи определен МОТИВ.

3. Спонсорирано съдържание – фалшива НОВИНА, която има за цел да продаде нещо.

- Те са в областта на здравеопазването (диети за отслабване, за подмладяване, против болки и други), търговията („Черен петък“, намаления или разпродажби).
- В Интернет често виждаме фалшиви блогъри и инфуенсъри.

4. Сатира или шега

Проблемът с този тип „новини“ възниква, когато потребителите не разберат шегата, извадят историята от контекста и започнат да я споделят в социалните мрежи.

Списание „Шарли Ебдо“ (Париж, Франция) и ИДИЛ.

Американски самолетоносач поиска от фар да се отмести (аудио)

03 септември 2013, 10:58 | Varnautre

Харесва ми Споделено

Снимка:
YouTube

Радиодialog между американски воен кораб и Северозападна Испания

Радиодialog между американски воен кораб и Северозападна Испания приличащ повече на виц, отколото на комуникация между двете държави съюзнички и членки на НАТО публикува сайтът dokumentalni.com.

5. Фалшиви новини, които плашат!

Включват расистки идеи, сексистки идеи, базирани на митове, компромати, измами, шеги, мнения, показания и видеоклипове, предоставени като факти, които предизвикват страх.

Паника за кражби на деца в Индия.

„Внимание! Става страшно в София...”

ВСИЧКИ

УЧИЛИЩЕ

ИЗОБРАЖЕНИЯ

ВИДЕОКЛИПОВЕ

КАРТИ

НОВИНИ

ПОВЕЧЕ

Около 858,000 резултата

Внимание, шофьори! Става страшно: Катаджиите се ...
<https://7dnisofia.bg/archives/189056>

Става страшно: Катаджиите се сливат с трафика, ще дебнат нарушители Мишо Колев 19.08.2022 Започва нова масирана акция на КАТ. Пътните полицаи ще следят за нарушители, докато са част от трафика, предава БЛИЦ. Най-много униформени ще има по автомагистрала „Тракия“ и по пътя към Гърция.

Обратна връзка

ИЗВЪНРЕДНО И ПЪРВО В ПИК: В София стана страшно
<https://pik.bg/-news1152508.html>

Уеб ИЗВЪНРЕДНО И ПЪРВО В ПИК: В София стана страшно - цялото МВР на крак, издирват престъпник, стрелял по полицаи - Информационна агенция ПИК Крими ...

Става страшно! Катафалки летят в центъра на ...
<https://www.bgdnes.bg/Article/8287772>

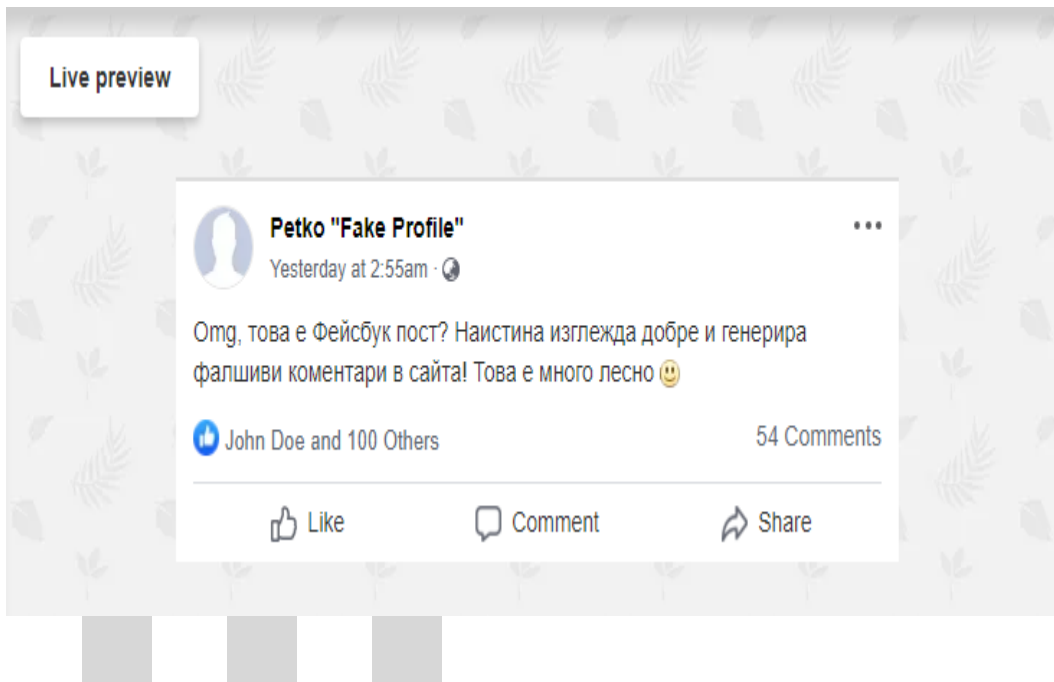

Уеб 11 март 2020 г. · **Става страшно!** Стоотици катафалки летят из центъра на **София**, видя репортер на "България Днес"! Погребалните агенти излязоха на масиран протест днес. Шествието с катафалки ...

Внимание! Не влизайте на това място от Черноморието, ...
<https://www.marica.bg/balgariq/obshtestvo/vnimanie...>

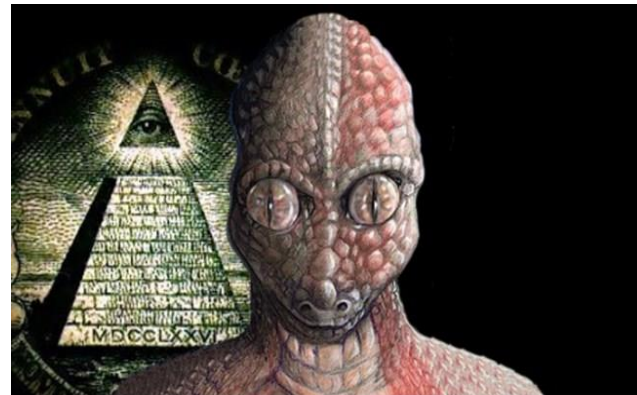
Уеб 17 авг 2022 г. · То се намира в община Шабла, област Добрич. На 31 май 1951 г. тук е открито първото нефтено находище в България. Морският бряг достига височина от

6. Грешка, заблуда, измамни сайтове и профили или пристрастие

7. Теория на конспирацията, митове и легенди

- Извънземни, евреи, илюминати, рептили и др., които са направили нещо тайно, без да се представят никакви доказателства за това.
- Например, след атентата в Ница на 14 юли 2016 г. бяха публикувани статии, че всичко е манипулирано от Мосад, поради факта, че еврейски турист е снимал сцената.

8. Псевдо наука

ScienceDirect

Journals & Books

Register

Get Access

Search ScienceDirect

Outline

Highlights

Abstract

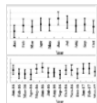
Keywords

Competing interests

References

Show full outline

Figures (1)

Early Human Development

Volume 115, December 2017, Pages 16-17

Fake news of baby booms 9 months after major sporting events distorts the public's understanding of early human development science

Victor Grech^a, Gwinyai Masukume^{b, c}

Show more

+ Add to Mendeley

Share

Cite

<https://doi.org/10.1016/j.earlhumdev.2017.08.007>

Get rights and content

Recommended articles

Myocardial Perfusion Is a Useful Screening Tool for Coronary Artery Disease in Patients Undergoing Transplantation Proceedings, Volume 43, Issue 1, 2017, pp. 1-10

Purchase PDF

View

Individual State Hepatitis C Data Support the Need for a National Hepatitis C Strategy Gastroenterology, Volume 154, Issue 6, 2018, pp. 1611-1612

Purchase PDF

View

From smallpox eradication to the future of vaccination: A review of the impact of vaccination on the control of infectious diseases Vaccine, Volume 29, Supplement 4, 2011, pp. C1-C10

Purchase PDF

View

1 2 Next

Citing articles (5)

...

9. Подвеждаща информация, слух или мнение предоставено като факт

- Мнение, с което не сме съгласни, не е невярна новина, но ако мнението се представя, като истина или факт, това може да бъде много объркващо.
- Слуховете (приемр, за колеги на работа) също могат да се разпространяват в приложения за съобщения като Whatsapp или Snapchat.

Орсън Уелс разказва за радиопиесата „Война на световете“ (1938 г.).

10. Фалшификация и модификация на съдържание

<https://openai.com/blog/chatgpt/>

Класификация на Харвард Уордъл

Това е истина

И това е истина

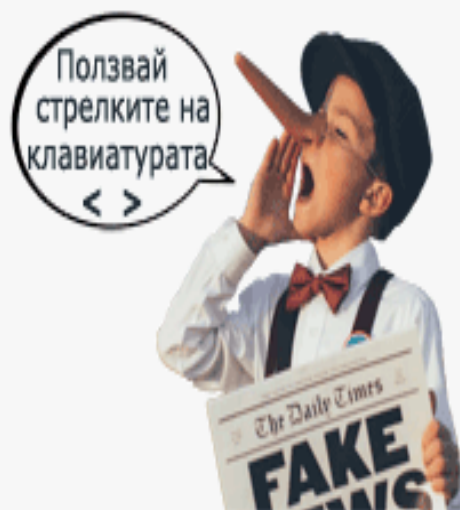
А това е реалността

Всяка истина е само едно от многото
отражения на реалността

1.Проверка
на източникът

2. Идентичност
на автора

3. Съдържание
на сайта

1. Кой е източникът?

**Определете типът на източниците.
Те биват първични, вторични и
анонимни. Какъв е вашият?**

**Оценете цялостния дизайн, има ли
безплатен домейн и много реклами?
Посочва ли съществуващо име, адрес и
телефон? Проверете за налични
идентификатори [SpayOnWeb](#)**

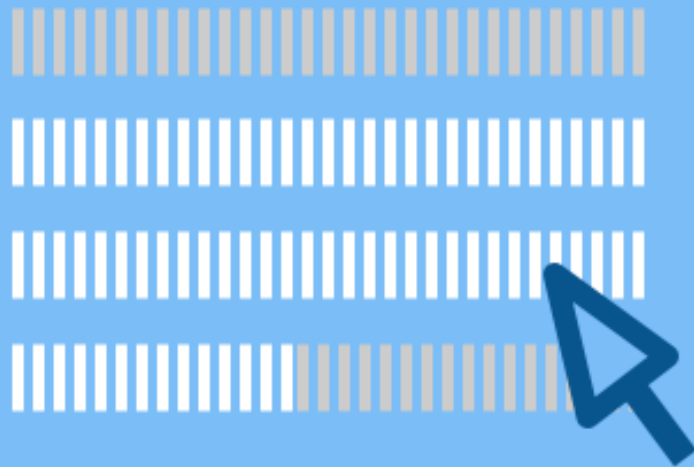
Върнете назад във времето с [Archive.org](https://archive.org). Проверете за стари злоупотреби с "[Медийно око](#)", "MyWot", "Decodex" ?

Ако авторът няма квалификация по темата по която се говори, съмнявайте се. Проверете социалните му профили в webmii.com и social-searcher.com

**Обърнете внимание на партньорите
и рекламите в сайта за да откриете
пристрастията на автора.**

**Проверете текста за плагиатство или
направете търсене в Google на
важни цитати и твърдения за да
разберете какво казват експертите.**

**Има ли грешки? Проверете за
скандални заглавия и датата на
публикацията. Старите новини, често
се приемат за нови!**

**За да видите дали се използва
другаде снимката, направете
търсене на обратен образ!**

**Проверете снимките дали са минали
през фотошоп, което прави
източниците съмнителни.**

Image Verification Assistant

Анализирайте с [InVID Analysis](#).
Обратното търсене и проверете [EXIF](#).
Проверете, кога и къде е публикувана
информацията с Google [Street View](#) и
[Wolframalpha](#).

Анализирайте, потвърждават ли се
фактите? И накрая се запитайте, **защо**
се публикува информацията?

Техники OSINT, които научихме?

1. Как да търсим, чрез разширените оператори на Google?
2. Да използваме обратно търсене на изображения.
3. Идентифицираме исторически данни с Wayback Machine, archive.vn, arquivo.pt, archive.ph.
4. Google Street View и Google Earth. Вижте как може да премахвате снимки ако желаете?
5. Търсим социални профили в knowem.com и crowdtangle.com, Facebook ads.
6. Намираме хора, ЕГН, протоколи и др. в Търговския регистър и регистърът на юридическите лица. Данни за поземлени имоти. Обществени поръчки, фирми, агенти на ДС в търсачките на Бивол.
7. Търсене на собственост на сайт в completedns.com.
8. Как да проверяваме exif данни на снимки.
9. Намиране на WiFi и устройства с Wigle и Shodan.
10. Намиране на лични данни в тъмната мрежа с ahmia.fi

Литература

Иванов, Е., Димов, П. Фалшивите новини.
<https://postvai.com/books/FakeNews-s-Cover.pdf>

Инструмент за разпознаване на фалшивите новини
<https://postvai.com/fakenews/index.html>

Ауад, Г., Черешева., М. Галев, П., Босев, П. Пътеводител за проверка на факти в дигитална среда. AEJ Bulgaria, 2021

